

Miljödepartementet
m.remissvar@regeringskansliet.se

Skogsstyrelsens synpunkter på SOU 2019:67 Hållbar terrängkörning

Sammanfattning

Skogsstyrelsen är positiv till de föreslagna uppdragen till Skogsstyrelsen, Sametinget, Naturvårdsverket och Kammarkollegiet.

Skogsstyrelsen är kritisk till att det är oklarheter kring markägares användning av motorfordon vid kulturmiljövård, naturvårdande skötsel och skogens mångbruk samt att det saknas en konsekvensanalys för skogsbruk.

Skogsstyrelsen föreslår att utvecklade hänsynsregler bör finnas för alla typer av tillåten terrängkörning och att effektiva metoder utvecklas för utredning och lagföring av olaglig terrängkörning.

Mångbruk riskerar att hindras

Skogsstyrelsen anser att förslaget på ny terrängkörningslagstiftning behöver justeras för att inte bli ett hinder för mångbruk av skogen. Utveckling av skogens mångbruk planeras skapa fler jobb och hållbar tillväxt i hela landet och är ett utpekade fokusområde i Sveriges skogsprogram¹. De föreslagna undantagen i terrängkörningslagen bör därför justeras och förtydligas så att lagen inte riskerar att göra det olagligt för skogsägare att använda motorfordon i samband med:

- Kulturmiljövård
- Naturvårdande skötsel
- Skötsel- och anläggningsarbeten för friluftsanläggningar utanför park-, idrotts- eller friluftsområden
- Jakt- och turismverksamhet samt ordnade upplevelseaktiviteter (ej motorbaneverksamhet som har egen lagstiftning)
- Skötsel och skörd av andra produkter från skogen än vad konventionellt skogsbruk syftar till
- Andra nya och innovativa sätt att använda skogen för näringsverksamhet

¹ <https://www.regeringen.se/regeringens-politik/ett-nationellt-skogsprogram-for-sverige/>

Hänsynsregler skulle kunna utvecklas

Skogsvårdslagstiftningen har utvecklade regler kring terrängkörning som bland annat beskriver olika typer av körskador som ska förhindras. För att minska skadorna orsakade av övrig undantagen och därmed tillåten terrängkörning anser Skogsstyrelsen att liknande hänsynsregler skulle behöva utvecklas. Sådana förslag saknas i utredningen.

Skogsstyrelsen bedömer det oklart i vilken mån skogsbruk påverkas av den föreslagna ändringen av hänsynsregeln i trafikförordningen, se mer under avsnittet: Konsekvensanalys för skogsbruket saknas.

Utredning om ersättning av skada och behov av metodutveckling för effektiv tillsyn

Skogsägare som fått sin skog sönderkörd kan uppleva en känsla av rättslöshet. Skadeorsakande illegal terrängkörning kan förväntas fortsätta vara ett problem så länge risken att bli lagförd är minimal. Detta är starka motiv för att se till att effektiva metoder för utredning och lagföring av olaglig terrängkörning tas fram.

Det är också motiv för att Skogsstyrelsen är positiv till förslaget att ge Naturvårdsverket och Kammarkollegiet i uppdrag att utreda ekonomisk kompensation ur skoterledfonden för skador orsakade av terrängkörning. Vi anser att uppdraget bör innefatta ekonomisk kompensation efter såväl illegal terrängkörning som annans legala körning som orsakat skada.

Förslag om uppdrag att se över terrängkörningen inom skogssektorn och rennäringen

Skogsstyrelsen är positiv till att få i uppdrag att göra en översyn av terrängkörningen inom skogsbruket. Uppdraget bör innefatta en bred analys av åtgärder för att minska skadeverkningarna från skogsbrukets terrängkörning samtidigt som skogsbrukets behov och förutsättningar beaktas. Ett sådant uppdrag skulle även ligga väl i linje med Skogsstyrelsens, skogsbrukets och andra berörda samhällssektorerers arbete med klimatanpassning.²

I en sådan analys är data från Skogsstyrelsens hänsynsuppföljning en central del. För att kunna göra analysen krävs data från ett antal år. Uppdraget bör därför redovisas tidigast våren 2022.

Skogsstyrelsen är även positiv till att Sametinget ges ett motsvarande uppdrag för rennäringens terrängkörning. Eftersom rennäringens terrängkörning kan påverka skogsbruk ser vi det som naturligt att ett sådant uppdrag genomförs i samråd med Skogsstyrelsen.

² Jfr SKS rapport 2019:23 sid 40-47 om körskador, transportproblem, erosion m.m. i ett ändrat klimat.

Konsekvensanalys för skogsbruk och skogens mångbruk saknas

Skogsstyrelsen saknar en konsekvensanalys för skogsbruk och skogens mångbruk. Illegal terrängkörning som orsakar skador, till exempel snöskoterkörning i plantskog, är ett problem för skogsbruket. Även annans tillåten körning, till exempel för renskötsel, orsakar skador. Det är svårbedömt och kan ifrågasättas om utredningens förslag är tillräckliga för att åtgärda skadeproblemen.

Skogsstyrelsen bedömer det också som oklart om, och i så fall hur mycket och på vilket sätt, skogsbruket påverkas av den föreslagna ändringen av trafikförordningen om att hänsynsregeln för terrängtrafikanter även ska gälla på den egna marken. Denna ändring behöver konsekvensanalyseras innan den tas i bruk så att den inte får oväntade och oönskade konsekvenser för jord- och skogsbruk.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaldirektören Herman Sundqvist beslutat och specialisten Oskar Forsberg varit föredragande. I den slutliga handläggningen har också utredaren David Ståhlberg, verksjuristen Ida Nilsson och enhetschefen Dan Rydberg deltagit.

Herman Sundqvist

Oskar Forsberg